

הרמ"ג, 5 סיון

מעוז צור

כרות קומת ברוש ביקש אגגי בן המדנת
 ונהילתה לו לפח ולמוקש וגאותו נשבתה
 ראש ימיני נשאתה ואויב שמו מחית
 רב בניו וקנייניו על העץ תלית
 יונים נקבצו עלי אזי בימי חשמנים
 ופרצו חומות מגדלי וטמאו כל השמנים
 ומנתר קנקנים נעשה נס לשושנים
 בני בינה ימי שמונה קבעו שיר ורננים
 חשוף צרוע קדשך וקרוב קץ הישועה
 נקום נקמת דם עבדיך מאומה הרשעה
 כי ארכה לנו השעה ואין קץ לימי הרעה
 דחה אדמון בצל צלמון הקם לנו רועים שבעה

מעוז צור ישועתי לך נאה לשבח
 תיכון בית תפילתי ושם תודה נזבח
 לעת תכין מטבח מצר המנבח
 אז אגמור בשיר מזמור חנוכת המזבח
 רעות שבעה נפשי ויגון כוחי כילה
 חיי מרר בקושי בשעבוד מלכות עגלה
 ובידו הגדולה הוציא את הסגולה
 חיל פרעה וכל זרעו ירדו כאבן במצולה
 דביר קדשו הביאני וגם שם לא שקטתי
 ובא נגש והגלני כי זרים עבדתי
 ויין רעל מסכתי כמעט שאבדתי
 קץ בבל זרובל לקץ שבעים נושעתי

פסיקתא רבתי פרשה לג ד"ה דבר אחר אנכי

אתה מוצא כתב בבריות עולם שהוא מזכיר שיעבודם של מלכות ושל גואל מלך המשיח, בראשית ברא אלהים [וגו'] והארץ היתה תהו ובהו וחשך על פני תהום ורוח אלהים מרחפת על פני המים (בראשית א' א' ו').

- א. תהו זו מלכות בבל - ראיתי את הארץ והנה תהו (ירמיה ד' כ"ג),
- ב. ובהו זו מלכות מדי שנאמר ויבהילו להביא את המן (אסתר ו' י"ד),
- ג. וחשך זו מלכות יון שהיו גזירותיה קשות, כתבו על קרן השור שאין לכם חלק באלהי ישראל,
- ד. על פני תהום זו מלכות אדום הרשעה,

דוד רואה אותם ארבעתם היאך הם באות בכה ומשתעבדות בישראל, התחיל תמיה עליהם ואומר אשר הראיתי צרות רבות ורעות, [רבות] שתיים מלכות מדי ומלכות אדום, תשוב תחייני ומתהומות הארץ תשוב תעליני אמר תחייני מן הראשונה משיעבודה של מלכות בבל, תשוב תחייני מן השנייה משיעבודה של מדי, תעליני מן השלישית משיעבודה של יון, מתהומות הארץ תשוב תעליני זו אדום הרשע,

ומניין אתה אומר שמתחילת ברייתו של עולם היה מלך המשיח, ורוח אלהים מרחפת זה מלך המשיח, וכן הוא אומר ונחה עליו רוח ה' (ישעיה י"א ב'), ואימתי מרחפת, על פני המים כשתשפכו כמים לבבכם נכה פני ה' אנכי אנכי הוא מנחמכם.

רמב"ן בראשית פרק טו יב והנה אימה חשכה גדולה נופלת - דרשו בו רמז לשעבוד ארבע גליות, כי מצא הנביא בנפשו אימה, ואחר כך בא בחשכה, ואחר כך גדלה החשכה, ואחר כך הרגיש כאלו היא נופלת עליו, כמשא כבד תכבד ממנו. אמרו (ב"ר מד יז) אימה זו בבל. חשכה זו מדי, שהחשיכה עיניהם של ישראל בצום ובתענית, גדולה זו מלכות אנטיוכס, נופלת עליו זו אדום: והיה הענין הזה לאברהם, כי כשהקב"ה כרת עמו ברית לתת הארץ לזרעו לאחזת עולם אמר לו כמשייר במתנתו, שארבע גליות ישתעבדו בבניו וימשלו בארצם.

מדרש תנחומא פרשת ויצא סימן ב

ויחלום והנה סולם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו, א"ר שמואל בר נחמן אלו שרי אומות העכו"ם. דאמר רב שמואל בר נחמן: מלמד שהראה לו הקב"ה לאבינו יעקב שרה של בבל עולה שבעין עוקים ויורד, ושל מדי חמשים ושנים, ושל יון מאה ויורד, ושל אדום עלה ולא ידע כמה,

באותה שעה נתירא יעקב אבינו ואמר שמא לזה אין לו ירידה?

א"ל הקב"ה (ירמיה ל) ואתה אל תירא עבדי יעקב ואל תחת ישראל, כביכול אפילו אתה רואה עולה אצלי משם אני מורידו שנאמר (עובדיה א) אם תגביה כנשר ואם בין כוכבים שים קנך משם אורידך נאם ה'.